

عنوان مقاله:

قاعده درا و سقوط مجازات؛ تجلی تخفیف و تسهیل در دادرسی اسلامی

محل انتشار:

کنفرانس ملی تحقیقات علمی جهان در مدیریت، حسابداری، حقوق و علوم اجتماعی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

علی اکبر ربیعی - کارشناس ارشد فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

رویکرد جدید قانونگذار سال 1392 در لحاظ نمودن قاعده ی درا به عنوان یکی از عوامل سقوط مجازات، نگارنده را بر آن داشت تا با بررسی ماهیت این قاعده، ادله روایی، و قایلین به آن، گستره اجرای قاعده درا را مورد کنکاش و مذاققی نظر قرار دهد. در بررسی ادله ی روایی، مهم ترین دلیل که بر حجیت قاعده درا به آن استناد میشود، روایت نبوی (ص) است که می فرماید: ادربوا الحدود بالشبهات . این روایت با اینکه روایت مرسل است لکن همواره مورد استناد فقها قرار گرفته است؛ به گونه ای که در موارد وجود شبهه، فقها به سقوط مجازات حکم کرده اند. پس عمل اصحاب و توافق و هماهنگی که در نظرات ایشان وجود دارد، موجب رفع ضعف سندی روایت می گردد و می توان بر اساس آن و برخی روایات دیگر که نقش موید را دارد، قاعده ی درا را تاسیس کرد. این قاعده از جمله امتیازات و وجوه تمایز نظام حقوق کیفری اسلام است و گستره ی فراوانی دارد؛ و به استثناء دیه -که بنابر نظر صحیح تر در غالب مجازات ها نمی گنجد بلکه جبران خسارت است- سایر مجازات ها یعنی حدود، تعزیرات و قصاص را در بر می گیرد. همچنین، مصداق شبهه تفاوتی ندارد که شبهه متهم باشد یا شبهه قاضی و یا هر دو. در مجموع گنجاندن قاعده درا در قانون مجازات اسلامی، زمینه های تخفیف و تسهیل افزونتر در دادرسی کیفری را فراهم نموده است.

کلمات کلیدی:

قاعده فقهی، درا، حدود، شبهه موضوعیه، شبهه حکمیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/737497>

